

7

Lingguhang Aralin sa Filipino

Kwarter 1

Aralin

3

PAG-AARIN NG PAMAHALAAN
HINDI IPINAGBIBILI

Modelong Banghay Aralin sa Araling Panlipunan 7
Kwarter 1: Aralin 3 (Linggo 3)
TP 2024-2025

Ang materyal na ito ay inilaan lamang para sa paggamit ng mga guro na kalahok sa implementasyon ng MATATAG K to 10 Curriculum sa taong panuruan 2024-2025. Layunin nito na tumulong sa paghahatid ng mga nilalaman, pamantayan, at mga kasanayang pampagkatuto ng kurikulum. Ang anumang hindi awtorisadong pagkopya, pamamahagi, pagbabago, o paggamit ng materyal na ito labas sa itinakdang saklaw ay mahigpit na ipinagbabawal at maaaring magresulta sa angkop na mga mga legal na hakbang at kaparusahan.

Ang mga akda na ginamit sa materyal na ito ay nagtataglay ng karapatang-ari ng mga iyon. Pinagsumikapang matunton ang mga ito upang makuha ang pahinulot sa paggamit ng materyales. Hindi inaangkin ng mga bumuo ng materyal ang karapatang-arang iyon.

Mga Tagabuo

Manunulat

- Rachel C. Payapaya (Philippine Normal University - Mindanao)
- Naomi G. Saligumba

Tagasuri:

- Joel C. Malabanan, Ph.D..(Pamantasang Normal ng Pilipinas, Maynila)

Mga Tagapamahala

Philippine Normal University
Research Institute for Teacher Quality
SiMMER National Research Centre

Pinagsikapang tiyakin ang kawastuhan ng mga impormasyon na nasa materyal na ito. Para sa mga katanungan o puna, maaari pong sumulat o tumawag sa Tanggapang ng Direktor ng Bureau of Learning Resources sa pamamagitan ng pagtawag sa mga numero ng telepono (02) 8634-1072 at 8631-6922 o sa pamamagitan ng email sa blr.od.@deped.gov.ph.

BANGHAY ARALIN

FILIPINO, UNANG KWARTER, ANTAS 7

I. NILALAMAN NG KURIKULUM, PAMANTAYAN, AT MGA KASANAYAN SA ARALIN	
A. Mga Pamantayang Pangnilalaman	Naipamamalas ng mga mag-aaral ang kasanayang komunikatibo, malikhain, at kritikal na pag-unawa at pagsusuri ng mga tekstong pampanitikan sa Panahon ng Katutubo (ANYONG PATULA) at tekstong impormasyonal (eskpositori) para sa paghubog ng kaakuhan at pagpapahalagang Pilipino, at pagbuo ng mga teksto sa iba't ibang paraan (multimodal) para sa tiyak na layunin, pagpapakahulugan, at target na babasa o awdiyens.
B. Mga Pamantayan sa Pagganap	Nakabubuo ng biyograpikal na sanaysay ng isang tauhan sa binasang akda at comic book na isinasaalang-alang ang mga elemento ng biswal at multimodal na may paglalapat ng kasanayang komunikatibo at etikal na pananagutan at kasanayan.
C. Mga Kasanayan at Layuning Pampagkatuto	Kasanayan sa Pampagkatuto Nasusuri ang mga detalye ng teksto na may kritikal na pag-unawa (Awiting-Bayan) Mga Layuning Pampagkatuto • Natutukoy ang mahahalagang elemento ng teksto • Naipaliliwanag ang nakapaloob na pahiwatig, simbolo, talinghaga at larawang diwa/imahen sa teksto • Naiuugnay ang mahalagang kaisipan ng tula batay sa sariling pananaw, moral, katangian at karanasan ng tao • Nasusuri ang mahahalagang pangyayari batay sa konteksto ng panahon, lunan at may-akda • Nasusuri ang mga elementong panglinggwistika • Nasusuri ang kultural na elemento na nakapaloob sa teksto batay sa konteksto ng panahon
D. Nilalaman	MGA AWITING-BAYAN SA PANAHOON NG MGA KATUTUBO (Diona, Kundiman, Oyayi, Dalit, Soliranin, Talindaw, Kumintang, Sambotani)
E. Integrasyon	Sustainable Development Goals • SDG 14: Buhay at yamang-dagat • SDG 15: Buhay at yamang-lupa

II. BATAYANG SANGGUNIAN SA PAGKATUTO

Cabardo, R., Dy, J. L., Ipaz, J. P., & Bejison, R. M. (2022). *Tuon-Dunong: Batayang Aklat at Modyul sa Filipino 7* (V. M. Villanueva, Ed.) [Filipino]. Johnny and Hansel Publications.

Dandansoy (2017). <https://www.youtube.com/watch?v=F3G5CKxen5U>

Elipe, Shaira Joy (2020). Mga Karununganang Bayan. <https://www.youtube.com/watch?v=658uiPBMe9o>

Ili-ili Tulog Anay (2017). https://www.youtube.com/watch?v=QR4Ee_NSb8U

Komisyon sa Wikang Filipino. (2021). Filipino at Katutubong Wika sa Dekolonisasyon ng Pag-iisip ng mga Pilipino. https://www.bsp.gov.ph/Media_And_Research/Public_Advisories/Paliwanag-sa-Tema-ng-Buwan-ng-Wika.pdf

Hiraya TV (2023). Paruparong Bukid. <https://www.youtube.com/watch?v=2XTRrM3lvRs>

Hiraya TV (2020). Bahay-Kubo. <https://www.youtube.com/watch?v=er3EID03smc>

Panitikang Pilipino: *Filipino Modyul para sa Mag-aaral 7*.

Santiago, L. (2007). *Mga Panitikan ng Pilipinas*. C & E Publishing Inc. Quezon City.

Salazar, Z. A. (2004). *Kasaysayan ng Kapilipinuhan*. <https://bangkanixiao.files.wordpress.com/2012/09/zeus-salazar-kasaysayan-ng-kapilipinuhan.pdf>

Si Pilemon (2020). <https://www.youtube.com/watch?v=irydqcyOY5c>

Tandang, Dian. [https://www.academia.edu/40115940/FILIPINO Baitang 8 Yunit 1 Mga Karunungan bayan](https://www.academia.edu/40115940/FILIPINO_Baitang_8_Yunit_1_Mga_Karunungan_bayan)

Villanueva, V. M. (2018). *#ABKD: Ako Bibo Kase Dapat (Alpabeto ng Inobatibo at Makabagong Guro ng Araling Panlipunan, Edukasyon sa Pagpapakatao, at Filipino)*. VMV Publishing House. Makati: Bangkal

III. MGA HAKBANG SA PAGTUTURO AT PAGKATUTO	MGA TALA SA GURO
A. Pagkuha ng Dating Kaalaman Unang Araw 1. Maikling Balik-aral TAMBAL-GAWA Panuto: Humanap ng kapareha upang sumagot sa mga tanong. Isaalang-alang ang pagiging aktibo at mabuting tagapakinig. 1. Ano ang pamagat ng paborito mong awitin? 2. Ito ba ay awiting pambansa o internasyunal? 3. Bakit mo ito nagustuhan? 4. Kaya mo bang awitin ang ilang linya? 5. Ano ang mensahe ng awitin? UGNAY-SALITA: Itala ang mga salitang maiuugnay sa awiting-bayan gamit ang grapikong pantulong. <pre> graph TD A((AWITING-BAYAN)) --- B(()) A --- C(()) A --- D(()) A --- E(()) </pre> 2. Pidbak (Opsiyonal) HEPHEP-HOORAY: Sabihin ang hep-hep, kung may tanong pa tungkol sa nakaraang paksa. Isigaw naman ang hooray kung walang katanungan.	Ang gawaing ito ay magsisilbing gabay o maaaring magamit upang balikan ang aralin sa kasaysayan ng Pilipinas. Kung may oras ay hayaan ang mga bata na ipaghambing ang kanilang mga sagot sa kanilang katabi. Magbigay-linaw ang guro kung mayroong katanungan.

B. Paglalahad ng Layunin

1. Paglinang sa Kahalagahan sa Pagkatuto sa Aralin

HULA-LARAWAN: Hulaan ang sagot batay sa apat na larawan. May clue na una at huling letra sa sagot.

1. A _____ T

2. M _____ A

3. P _____ A

4. T _____ Y

5. D _____ N

HULA-AWIT: May bola na ipapasa-pasa habang nakikinig sa tugtog ng mga awiting-bayan. Ang may hawak ng bola paghinto ng awit ay maaaring mabigyan ng espesyal na gawain.

Mga suhestiyong awitin:	Paruparong bukid	Manang Biday
	Bahay-kubo	Dalagang Pilipina
	Leron Leron Sinta	Si Pilemon
	Dandansoy	Atin Cu Pung Singsing

Suhestiyong espesyal na gawain:

Sasagutin ang tanong ng guro/kaklase

Tamang sagot:

1. awit
2. manggagawa
3. pamamangka
4. tagumpay
5. digmaan

Bigyan din ng pagkakataong magamit ng mga bata ang mga salita sa isang pangungusap.

Bibigyang-diin ng guro na may mga tiyak na awiting-bayan sa iba't ibang gawain/pangyayari.

Iproseso sa pamamagitan ng pag-uugnay ng mga salita sa mga uri ng awiting-bayang tatalakayin.

Ang awiting-bayan ay kilala rin sa tawag na kantahing-bayan na sumasalamin sa kultura at kasaysayan ng ating bansa. Nagsimula ito bilang mga tula na may sukat at tugma ngunit sa kalaunan ay nilapatan ng himig at naipahayag na pakanta. Sa panahon ng mga katutubo, ang karaniwang paksa ng mga awiting-bayan ay tungkol sa pang-araw-araw na pamumuhay. Masasalamin dito ang kaugalian, pananampalataya, karanasan, gawain at hanapbuhay nga mga ninuno. Taglay rin nito ang iba't ibang damdaming umiiral tulad ng kaligayahan sa panahon ng tagumpay, lumbay sa panahon ng pagluluksa at kalungkutan, galit sa panahon ng digmaan, at kapanatagan ng loob habang isinasagawa ang pagtatanim, pagluluto, at iba pa. Hindi lamang simpleng kanta ang mga awiting-bayan kundi mga buhay na salaysay ng kanilang pakikibaka at pananatiling matatag sa kabila ng mga hamon at pagbabago sa kanilang kapaligiran.

TUON-TANONG: Sa isang malayang talakayan, pagtulungang sagutan ito.

2. Paghawan ng Bokabolaryo sa Nilalaman ng Aralin

PILI-SAGOT: Basahin ang mga pangungusap. Piliin ang titik ng tamang sagot sa kahon.

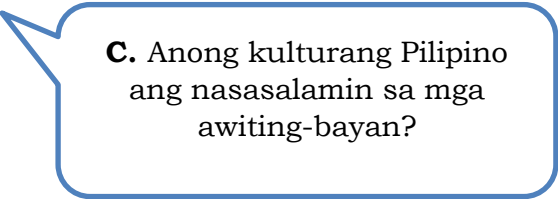
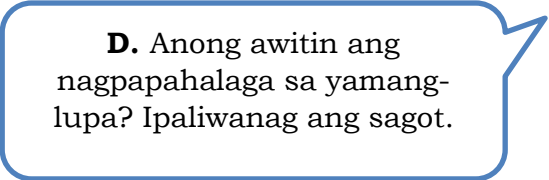
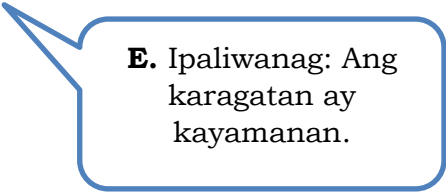
a. awiting-bayan b. sambotani c. talindaw d. diona

1. Ito ay tinatawag ding kantahing bayan na sumasalamin sa panitikan ng katutubong Pilipino.

Maaaring imodipika ang mga gawain.

	2. Ito ang tawag sa awit sa pamamamhikan o kasal. 3. Ito ay nagpapahayag ng kasiyahan mula sa tagumpay mula sa pakikidigma. 4. Ito ay awit ng pamamangka.	<i>Tamang sagot:</i> 1. A 2. D 3. B 4. C												
C. Paglinang at Pagpapalalim	Ikalawang Araw Kaugnay na Paksa 1: Mga Awiting-Bayan sa Panahon ng Katutubo 1. Pagproseso ng Pag-unawa BAHAGI-KAALAMAN: Magbahagi ng kaalaman tungkol sa mga awiting-bayan. Gamitin ang talahanayan sa pagsagot. <table border="1"> <thead> <tr> <th>Awiting-Bayan</th><th>Kaisipan</th><th>Paliwanag</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td><td> </td><td> </td></tr> <tr> <td> </td><td> </td><td> </td></tr> <tr> <td> </td><td> </td><td> </td></tr> </tbody> </table> Itanong: 1. Anong mahalagang kaisipan ang nais iparating ng mga awiting-bayan? 2. Sa paanong paraan malinaw na naipararating ang mga kaisipang ito? 2. Pinatnubayang Pagsasanay BASA o KANTA: Sabay-sabay na basahin o kantahin ang mga awiting-bayan sa gabay ng guro. Isaisip ang mga gabay na tanong upang lubos na maunawaan ito.	Awiting-Bayan	Kaisipan	Paliwanag										Maaaring basahin o kantahin ang mga awiting-bayan. Maaaring gamitin ang video link.
Awiting-Bayan	Kaisipan	Paliwanag												

A.
Tungkol
saan ang
awitin?

	At saka mayroon pang labanos, mustasa, sibuyas, kamatis, bawang at luya sa paligid-ligid ay puro linga. <i>Link:</i> https://www.youtube.com/watch?v=er3EID03smc	 C. Anong kulturang Pilipino ang nasasalamín sa mga awiting-bayan?	
	5. Si Pilemon Si Pilemon, si Pelimon Namasol sa kadagatan Nakakuha, nakakuha Ug isdang tambasakan Gibaligya, gibaligya Sa merkadong guba Ang halin pueros kura Ang halin pueros kura Igo rang ipanuba <i>Link:</i> https://www.youtube.com/watch?v=irydqY0Y5c	6. Ili-ili Tulog Anay Ili-ili, tulog anay Wala diri imong nanay Kadto tienda, bakal papay Ili-ili, tulog anay Mata ka na, tabangan mo Ikarga ang nakompra ko Kay bug-at man sing putos ko Tabangan mo ako anay <i>Link:</i> https://www.youtube.com/watch?v=QR4Ee_NSb8U	
	 D. Anong awitin ang nagpapahalaga sa yamang-lupa? Ipaliwanag ang sagot.	 E. Ipaliwanag: Ang karagatan ay kayamanan.	

Ikatlong Araw

3. Paglalapat at Pag-uugnay

SURI-PANITIKAN: Hatiin ang klase sa anim (6) upang bawat pangkat ay may susuriing awiting-bayan. Gawing gabay ang rubrik sa pag-uulat.

RUBRIK SA PAG-UULAT

Pamantayan	5 Napakahusay	3 Mahusay	1 Nangangailangan ng Gabay
Nilalaman	Lubusang nailahad ang lahat ng hinihingi sa talahanayan.	May isang bahagi sa nilalaman ang hindi malinaw na inilahad.	Walang malinaw na nailahad na hinihingi sa talahanayan.
Pagpunan sa Talahanayan	Napunan/nasagot ang lahat ng talahanayan.	May isang bahagi sa talahanayan ang hindi nasagot.	Ilindi nasagot ang lahat ng nasa talahanayan.
Kawastuhan	Ang lahat ng bahagi sa talahanayan ay wasto.	May isang bahagi sa talahanayan ay di wasto.	Nangangailangan ng pagwawasto ang itinala sa talahanayan.
Kabuoan			

A. Pagkilala sa Awiting-Bayan

1. Tukuyin ang pinagmulan o rehiyon kung saan nanggaling ang awit.
2. Alamin ang anyo o *genre* ng awit. (Hal. kundiman, oyayi)

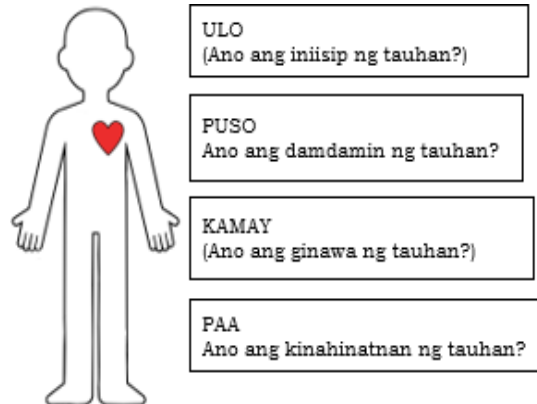
B. Pakikinig at Pagbabasa ng Liriko

1. Basahin/pakinggan ang awit nang ilang beses upang maintindihan ang

- melodiya at damdamin.
2. Suriin ang liriko ng awitin.

C. Paglalahad ng Mensahe at Tema

1. Tukuyin ang pangunahing mensahe.
2. Hanapin ang tema o mga temang tinatalakay. (Hal. pag-ibig, pagkakaisa)

D. Pagsusuri ng Estructura

1. Suriin ang bilang ng taludtod, saknong.
2. Alamin kung may repetisyon, ritmo, at ibang elemento ng tula.

E. Pagkilala sa Elementong Kultural at Historikal

1. Suriin ang kultura, kasaysayan at tradisyon ng lugar
2. Alamin ang konteksto kung kailan at bakit kinakanta ang awit. (Hal.

Panahon ng ani, pagdiriwang, ritwal)

F. Pagkilala sa Himig at Instrumentasyon

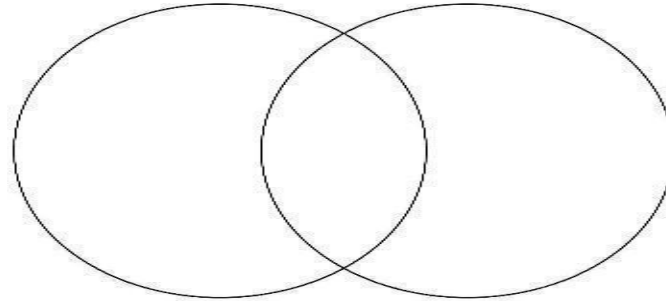
1. Suriin ang melodiya ng awit. Ito ba ay masaya, malungkot, seryoso o magaan?
2. Alamin kung anong instrumento ang kalimitang ginagamit sa pag-awit nito.

G. Pagbibigay ng Sariling Interpretasyon

1. Ibahagi ang sariling pananaw at damdamin sa awit.
2. Ipaliwanag paano nauunawaan at nararamdaman ang awit batay sa inyong karanasan.

H. Paghahambing sa Ibang Awiting-Bayan

1. Ikumpara ang awit sa iba pang awiting-bayan mula sa parehong rehiyon o ibang rehiyon gamit ang *Venn* dayagram.
2. Tukuyin ang mga pagkakatulad at pagkakaiba sa tema, mensahe, at musika.

I. Pagbuo ng Konklusyon

1. Ilahad ang buod ng inyong natuklasan.
2. Ibigay ang pangwakas na opinyon sa halaga ng awit sa kultura at kasaysayan ng bansa.

D. Paglalahat

1. Pabaong Pagkatuto

BINTANA-UNAWA: Ilahad ang natutunan mula sa talakayan.

Anyo	Elemento

**Panitikang
Katutubo
(Awiting-bayan)**

Katangian

Kahalagahan

2. Pagninilay sa Pagkatuto

GABAY-NILAY: Dugtungan ang mga pahayag batay sa iyong karanasan.

Sa linggong ito:

- Nalaman kong _____.
- Naranasan kong _____.
- Naramdaman kong _____.
- Para sa akin, ang mga awiting-bayan sa panahon ng katutubo ay _____.
- Bilang mag-aaral, _____.

IV. EBALWAYSON NG PAGKATUTO: PAGTATAYA AT PAGNINILAY				MGA TALA SA GURO																		
A. Pagtataya	1. Pagsusulit Panuto: Alamin ang uri ng awiting-bayan sa pamamagitan ng pagtatapat-tapat ng uri nito sa Hanay A at paglalarawan sa Hanay B. Isulat ang sagot sa kuwaderno.			Tamang sagot: 1. C 2. E 3. D 4. B 5. A 6. G 7. H 8. F Ipawasto sa klase.																		
	<table><tr><th>Hanay A</th><th>Hanay B</th></tr><tr><td>1. kundiman</td><td>a. awiting nagdadakila ng Maykapal</td></tr><tr><td>2. oyayi</td><td>b. Awit sa paggaod habang namamangka</td></tr><tr><td>3. kumintang</td><td>c. Awit ng pag-ibig ng mga Tagalog</td></tr><tr><td>4. soliranin</td><td>d. Awit ng pakikidigma</td></tr><tr><td>5. dalit</td><td>e. Awit sa paghehele ng bata</td></tr><tr><td>6. sambotani</td><td>f. Awit sa pamamanhikan o kasal</td></tr><tr><td>7. talindaw</td><td>g. Awit sa pananagumpay</td></tr><tr><td>8. diona</td><td>h. Awit sa paglalayag</td></tr></table>				Hanay A	Hanay B	1. kundiman	a. awiting nagdadakila ng Maykapal	2. oyayi	b. Awit sa paggaod habang namamangka	3. kumintang	c. Awit ng pag-ibig ng mga Tagalog	4. soliranin	d. Awit ng pakikidigma	5. dalit	e. Awit sa paghehele ng bata	6. sambotani	f. Awit sa pamamanhikan o kasal	7. talindaw	g. Awit sa pananagumpay	8. diona	h. Awit sa paglalayag
	Hanay A	Hanay B																				
	1. kundiman	a. awiting nagdadakila ng Maykapal																				
	2. oyayi	b. Awit sa paggaod habang namamangka																				
	3. kumintang	c. Awit ng pag-ibig ng mga Tagalog																				
	4. soliranin	d. Awit ng pakikidigma																				
	5. dalit	e. Awit sa paghehele ng bata																				
	6. sambotani	f. Awit sa pamamanhikan o kasal																				
	7. talindaw	g. Awit sa pananagumpay																				
8. diona	h. Awit sa paglalayag																					
2. Gawaing Pantahanan/Takdang-Aralin (Opsiyonal)																						
B. Pagbuo ng Anotasyon	Itala ang naobserhan sa pagtuturo sa alinmang sumusunod na bahagi.	Epektibong Pamamaraan	Problemang Naranasan at Iba pang Usapin																			
	Estratehiya																					
	Kagamitan																					
	Pakikilahok ng mga Mag-aaral																					
	At iba pa																					

C. Pagninilay	<i>Gabay sa Pagninilay:</i> ▪ <u>Prinsipyo sa pagtuturo</u> <i>Anong prinsipyo at paniniwala ang naging bahagi ng ginawa sa aralin?</i> <i>Bakit dapat ituro ang aralin sa paraang aking ginawa?</i> ▪ <u>Mag-aaral</u> <i>Anong gampanin ng mga mag-aaral sa aralin?</i> <i>Ano at paano natuto ang mga mag-aaral?</i> ▪ <u>Pagtanaw sa Inaasahan</u> <i>Ano ang aking nagawang kakaiba?</i> <i>Ano ang maaari kong pang gawin sa susunod?</i> 	Ang mga entry sa seksyong ito ay mga pagninilay ng guro tungkol sa pagpapatupad ng buong aralin, na magsisilbing input para sa pagsasagaw ng LAC. Maaaring gamitin o baguhin ang ibinigay na mga gabay na tanong sa pagkuha ng mga insight ng guro.
----------------------	---	--